

Kopimottaker:
Ullensaker venstre
stein.leidal@gmail.com

Vår dato: 03.07.2015
Vår referanse: 14/10728 - 9
Deres dato: 29.03.2015
Deres referanse:

Klage på saksbehandling om Flakstadmåsan / Jødahlsmåsan Ullensaker og Nes kommuner

Landbruksdirektoratet har 4. februar 2015 mottatt klage fra Ullensaker Venstre med påstand om at Degernes Torvstrøfabrikk AS sin torvutvinning på eiendommen gnr. 46 bnr. 9 i Nes kommune og gnr. 91 bnr. 15 i Ullensaker kommune, gjør varige skader på tilliggende Grenimåsan naturreservat i Nes kommune blant annet ved omfattende drenering. Ullensaker Venstre ber om at offentlig myndighet pålegger torvstrøfabrikken å stille arbeidet i bero inntil klagen er behandlet. Det ønskes avklart hvorvidt tiltaket er i strid med naturmangfoldloven §§ 6, 9 og 49 samt forskrift om verneplan for skog § 3 som gjelder for Grenimåsan naturreservat.

Klagen er tidligere sendt i kopi til Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Ullensaker Venstre viser til at både Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA), Naturvernforbundet i Nes og Norsk Ornitologforening (NOF-OA) tidligere har rettet flere henvendelser til Fylkesmannen i Oslo og Akershus og klaget over driftens mulige negative konsekvenser for naturreservatet og for en rødlistet fugl, hortulan, som hekker i området.

Landbruksdirektoratet har tidligere mottatt i kopi av klage til Fylkesmannen i Oslo og Akershus av 31.3.2014 fra NOF-OA, samt ny klage fra samme forening datert 28.3.15 til Miljødirektoratet. Den siste er også sendt i kopi til Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Vi har innhentet saksdokumenter fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus (FMOA saker nr. 13/14700 og 13/6903), og ser at det har vært endel henvendelser til Fylkesmannen fra overnevnte foreninger og fra naboer med bekymring om torvuttaket gjør skade på tilgrensende naturreservat og på hortulanen. Henvendelsene har primært vært rettet til miljøvernavdelingen.

Sakens bakgrunn

Ullensaker Allmenning eier Jøhdalsmosen/Flakstadmåsan som strekker seg inn i Nes og Ullensaker kommune. Eiendommen består av 994 daa myr, 5 daa produktiv skog, 111 daa uproduktiv skog, og har tun med bygninger i Ullensaker. Dergernes Torvstrøfabrikk leier

bygningene og torvressursene på eiendommen i fem år av gangen med rett til forlengelse. I og med at leieavtalen strekker seg over 10 år er denne konsesjonspliktig. Det har tidligere også vært torvuttak på eiendommen.

Ullensaker kommune fattet følgende vedtak om konsesjon den 19.3.13:

I medhold av konsesjonsloven § 3 av 28. november 2003 innvilges Degernes Torvstrøfabrikk AS konsesjon på leie og uttak av torvressurser på gnr. 91 bnr. 15, 16 og 17 og gnr. 92 bnr. 9, 10, 11 og 19 med hjemmelshaver Ullensaker almenning. Leieforholdet gjelder i 5 år med mulighet for forlengelse opp til 30 år i henhold til kontrakt av 7.2.2012. Uttak av torv gjøres med tanke på at området skal være landbruksareal også etter avsluttet torvuttak. En forutsetning for konsesjon er at torvuttak må skje i samsvar med med jordlovens § 10.

Landbrukskontoret forutsetter at det tas nødvendig hensyn for å ivareta fuglearten hortulan i forbindelse med det omsøkte tiltaket.

Nes kommunen fattet også vedtak om å gi konsesjon, men uten vilkår.

Landbruksdirektoratet vil bemerke at når en landbrukseiendom strekker seg over flere kommuner, skal sak om konsesjon behandles av den kommunen hvor driftsenteret ligger som i dette tilfelle er Ullensaker.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus med tilslutning av lokallaget i Nes og NOF-OA klaget over vedtakene til Fylkesmannen i Oslo og Akershus 18.4.13. Fylkesmannen fant ikke grunnlag for å ta klagen til følge, jf. vedtak av 19.8.13.

NOF-OA innga selvstendig klage til Fylkesmannen 31.3.14. Fylkesmannen fant ikke grunnlag for å ta klagen til følge, jf. vedtak av 20.6.14.

Sakens rettslige sider

Selve tiltaket, å ta ut torv, krever ikke offentlig tillatelse, men den som tar ut torv plikter å følge regelen i jordloven § 10 om uttak av myr:

Når nokon tek ut myr til torvprodukt eller anna teknisk føremål, skal det alltid liggja att eit forsvarleg torv- eller jordlag. Myrarealet skal setjast i stand att ut frå omsynet til etterbruken av arealet til landbruksføremål og naturvern....

Det følger av jordloven § 19 at kommunen og fylkesmannen skal føre tilsyn med at regelen i jordloven § 10 blir fulgt.

Det følger av konsesjonsloven § 17 at kommunen og fylkesmannen skal føre kontroll med at vilkår som er satt for konsesjon blir overholdt.

Jordloven § 1 om bruk og vern av arealressursene er sentral i vurderingen av spørsmål om konsesjon etter konsesjonsloven § 9.

Kommunen og fylkesmannen skal ved utøvelse av offentlig myndighet påse at saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven og naturmangfoldloven blir i varetatt, herunder reglene om utrednings- og informasjonsplikt etter forvaltningsloven § 17 og prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

Landbruksdirektoratet bemerker

På bakgrunn av sakens dokumenter innhentet fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, ser det ut som henvendelsene fra Naturvern- og ornitologforeningene uten forutgående undersøkelser hittil bare har blitt behandlet som klage på konsesjonsvedtakene av Fylkesmannens landbruksavdeling.

De mange henvendelser fra interesseforeninger gir en klar oppfordring til Fylkesmannen i Oslo og Akershus om å foreta nærmere undersøkelser for å se om driften er i strid med jordloven § 10, konsesjonsvilkår eller regler i naturmangfoldloven som beskytter rødlistearter og verneområder.

Landbruksdirektoratet ber derfor Fylkesmannen i Oslo og Akershus gjennomgå henvendelsene i saken og undersøke om de faktiske forhold er slik som anført, og dersom det er grunnlag for det, følge opp med tiltak. Vi vil tilrå at disse undersøkelsene foretas av personer med både landbruks- og miljøfaglig kompetanse.

Miljødirektoratet har som nevnt mottatt klage fra NOF-OA datert 28.3.15. Det kan være grunnlag for undersøkelser og/eller tiltak etter annet lovverk enn det som Landbruksdirektoratet forvalter. Vi gjør derfor oppmerksom på at det kan bli behov for å samordne arbeidet på tvers av sektorene.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Geir Grønningsæther
Direktør, avd. ressurs og areal

Anne Pernille Asplin
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:
Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Kopi til:
Miljødirektoratet
Ullensaker venstre

Pb 5672 Sluppen
stein.leidal@gmail.com

7485 TRONDHEIM